

УПУТСТВО за рад на мастер пројекту

Садржај мастер пројекта

Мастер пројекат представља рад у коме студент повезује све стечена знања и вештине, показује да влада процесом истраживања, концептуализације, пројектовања и материјализације сложених урбанистичких или архитектонско-урбанистичких целина. По правилу, задаци мастер пројекта су синтезни.

Мастер пројекат садржи три дела са јасно препознатљивим истраживачким и апликативним компонентама:

- 1) истраживачки део, подразумева дефинисање пројектног задатка и теме пројекта– писану тезу мастер пројекта,
- 2) графички и просторни приказ архитектонско-урбанистичког или урбанистичког идејног решења са додатним елементима идејног пројекта из посебних области пројектовања, технологије, окружења, културе, комуникације, управљања и норматива, које дефинише ментор
- 3) усмену јавну одбрану мастер пројекта пред менторском комисијом.

Током рада студент треба да покаже висок степен самосталности у свим фазама пројекта од дефинисања пројектног задатка до завршне одбране.

Теза мастер пројекта захтева од студената да, на основу веома отвореног тематског и просторног оквира задатог од стране ментора, истражи контекст и обради специфичне аспекте задатка, успостави програмску структуру пројекта, као и да јасно дефинише пројектни задатак и тему пројекта на основу којих ће приступити изради пројекта. Од изузетне важности је креативни однос тезе мастер пројекта према савременим тенденцијама у архитектури, као и критички однос према локалном окружењу у коме настаје пројекат.

Кроз рад на идејном решењу урбанистичке или архитектонско-урбанистичке целина са елементима идејног пројекта студент се оспособљава да, на основу тезе мастер пројекта и самостално развијеног пројектног задатка са програмом, повезује теоретска становишта и практично деловање, примењује савремене архитектонска схватања, успоставља аутентичне методе пројектовања, доноси самосталне одлуке и проналази оригиналне одговоре на проблеме који настају током процеса пројектовања.

Усмена јавна одбрана мастер пројекта пружа прилику студентима да успоставе одговарајућу комуникацију не само са менторском комисијом која је пратила његов рад већ и са разноврсним аудиторijом који присуствује одбрани.

Студијска правила мастер пројекта

- Услов за упис су положени сви пројектни модули на дипломским академским студијама (М4, М5, М6).
- Студенти који нису стекли услов да упишу мастер пројекат у семестру, могу га поново уписати поново тек у пролетњем семестру наредне школске године.
- Студенти раде мастер пројекат у менторском студију.
- Менторски студио води један наставник – ментор мастер пројекта.
- **Менторски студио има 10 студената.**
- Ментор организује менторску комисију са по једним чланом из сваког департмана, изузев департмана ментора.
- Ментор може бити члан менторске комисије коју, као ментор, организује члан његове менторске комисије.
- Ментор може бити члан и других менторских комисија. **(пored свог студија још у максимално 3 комисије)**
- **Наставник може бити члан максимално у 4 менторске комисије.**
- Менторска комисија се успоставља на почетку семестра и прати рад студента током целог семестра.
- Члан менторске комисије може бити гостујући наставник који није запослен на факултету

- Гостујући члан менторске комисије има иста права и обавезе на усменој одбрани као и остали чланови менторске комисије.
- У односу на тему завршног рада Ментори формулишу тематски и просторни оквир пре почетка семестра на основу којих студенти бирају ментора.
- Уколико је број пријављених студента већи од десет, ментор има право да бира студенте са којима ће радити на основу посебних критеријума које наводи у својој пријави.
- На основу тематског или/и просторног оквира студент дефинише пројектни задатак.
- **Рад на мастер пројекту траје 21 недељу. (укључујући и јавну усмену одбрану рада)**
- Сваки студент добија од ментора јединствени студентски картон у коме се прати његов рад на мастер пројекту.
- Сваке недеље студент има обавезне полусатне консултације са ментором и петнаесто-минутне са сваким чланом менторске комисије.
- Консултације се одвијају у салама у терминима утврђеним распоредом.
- Долазак на консултације бележи се у студентов картон.

У току првих 6 недеља студент спроводи истраживање на основу кога саставља тезу мастер пројекта. Теза мастер пројекта обрађује шири технички, уметнички, социјални, психолошки, економски, културни и др. контекст пројекта, као и поједине специфичне аспекте пројектовања, на основу којих се дефинише пројектни задатак и тему пројекта. Теза мастер пројекта садржи најмање два табака текста и додатне графичке илустрације или фотографије.

Седме недеље студент брани тезу пред својом менторском комисијом.

Менторска комисија оцењује тезу и одобрава студенту даљи рад на пројекту. Оцене са одбрана теза предају се студентској служби најкасније до **08. Априла 2014.**

Двадесет прве недеље, два дана пре почетка свих усмених одбрана, у **недељу 06. Јула 2014. године** у 10 сати сви студенти који желе да бране рад у року су дужни да према упутству које је могуће преузети са сајта факултета, своје пројекте поставе на завршној изложби. Студенти који не буду, на време, доставили овај прилог неће бити у могућности да бране рад и сматраће се да су одустали од одбране у школској 2013/2014. години.

Двадестпрве недеље студент приступа јавној усменој одбрани мастер пројекта пред својом менторском комисијом.

Услов за излазак на јавну одбрану мастер пројекта поред завршеног мастер пројекта су положени сви испити предвиђени студијским програмом Мастер академских студија.

Начин и критеријуми оцењивања, као и детаљнија упутства о садржају рада и начинима презентације биће накнадно утврђени посебним протоколом за оцењивање који је саставни део правилника о завршном раду.

Студенти који без легитимног оправдања, не предају рад на време, изостану са јавних усмених одбрана пројеката или не добију пролазну оцену уписују нови програм мастер пројекта у наредној школској години (према терминском плану) и понављају читав процес од почетка до јавне усмене одбране у јулу.

Термински план мастер пројекта

Ментори мастер пројекта предају Секретару матичног департмана студија прелиминарну испуњену пријаву Мастер студија до **22. јануара 2014. године**

Курикулум мастер пројеката објављује се на сајту факултета од **27. јануара 2014. Године.**

Пријављивање студената је у понедељак **03. фебруара 2014. године у 14 сати у кабинетима ментора** Приликом пријаве студенти достављају: једну А4 страницу са својим курикулумом, дигитални портфолио у ПДФ формату на ЦД-у и изјаву.

Сваки студент може да се пријави само код једног ментора, што потврђује својом изјавом.

Уколико се један студент пријави код више ментора биће кажњен.

Менторски студио има 10 студената

Уколико је број пријављених студента већи од десет, ментор има право да бира студенте са којима ће радити на основу критеријума које наводи у пријави.

Сви ментори објављују спискове студената и број слободних места за свој мастер пројекат на вратима кабинета у понедељак **03. фебруара до 20 сати**.

Сви ментори достављају у електронском облику спискове студената и број слободних места за свој мастер пројекат администратору факултетског сајта redakcijasajta@arh.bg.ac.rs у уторак **04. фебруара до 16 сати**.

Објављивање спискова примљених студената по студијама и број слободних места на факултетском сајту у среду **05. фебруара до 16 сати**.

Студенти који нису примљени код жељеног ментора у првом кругу конкуришу за преостала места рангирањем ментора у другом кругу и предајом попуњеног обрасца Студенској служби у понедељак **10. фебруара у 10 сати**.

Продекан за наставу и Руководилац већа Мастер студија распоређује студенте код ментора на основу просечне оцене из модула М4, М5 и М6.

Коначни спискови студената објављују се на факултетском сајту у среду **12. фебруара 2014.**

Одбрана тезе пред менторском комисијом је **7. недеље у семестру**.

Завршна изложба приказа пројеката одржаће се **21. радне недеље, у понедељак 07. Јула 2014.**

Јавна усмена одбрана мастер пројекта је **21. радне недеље, у уторак, среду и четвртак. 08. 09. и 10. јула 2014.**

Након завршетка одбране, Мастер пројекти остају изложени у салама где је одржана одбрана још једну недељу и морају бити доступни Комисији за валидацију Мастер пројеката. Обавеза Комисије за валидацију Мастер пројеката је да прегледа све пројекте и достави писани коментар о раду и оцењивању на Мастер пројекту, као и да изабере најбољих 25-35 радова за изложбу.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена **89/12** Архитектонског факултета: Статут од **12. 03. 2012.**

Општи критеријуми

ОК1. Способност израде архитектонских пројеката који задовољавају естетске и техничке захтеве.

Дипломац ће имати способност да:

1. Припреми и представи пројекте објекта различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника) и као одговор на задатак;
2. Разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
3. Развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.

ОК2. Адекватно знање историје и теорије архитектуре и сродних уметности, технологија и друштвених наука.

Дипломац ће имати знање о:

1. Примени одговарајућих теоријских концепата на пројектовање у студију, показујући промишљени и критички приступ.

ОК3. Знање о ликовним уметностима као утицајним за квалитет архитектонског пројекта.

Дипломац ће имати знање о:

1. Креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
2. Креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.

ОК5. Разумевање односа између човека и објекта и између објекта и њиховог окружења, и потребе да се објекат и простори између односе према људским потребама и мери.

Дипломац ће имати разумевање о:

1. Потребама и тежњама корисника објекта;
2. Утицајима објекта на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
3. Начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.

ОК6. Разумевање архитектонске професије и улоге архитекте у друштву, посебно у припреми пројеката који узимају у обзир социјалне факторе.

Дипломац ће имати разумевање о:

1. Природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објекта, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;

ОК7. Разумевање метода истраживања и припреме пројектних задатака за архитектонски пројекат.

Дипломац ће имати разумевање о:

1. Потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
2. Потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
3. Доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.

ОК8. Разумевање конструктивних система, грађевинске и конструкторске проблематике релевантне за архитектонско пројектовање.

Дипломац ће имати разумевање о:

1. Истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења као и решења материјализације у складу са архитектонским пројекатом;
2. Стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
3. Физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.

ОК9. Адекватно знање о физичким проблемима, технологијама и функцији објекта у циљу обезбеђења унутрашњег комфора и заштићености.

Дипломац ће имати знање о:

1. Принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
2. Системима за постизање комфора околине у према принципима одрживог развоја;

Стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електро инсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.

ОК10. Неопходне пројектантске вештине како би се испунили захтеви корисника у оквирима финансијских ограничења и грађевинских прописа.

Дипломац ће имати вештине да:

1. Критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
2. Разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
3. Изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

ОК11. Адекватно знање о производњи, организацији, регулативи и процедурама којима се пројекат спроводи у изградњи објекта или план интегрише у целокупни плански систем.

Дипломац ће имати знање о:

1. Основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење и архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

Назив предмета: МОДУЛ 9– Мастер пројекат М9.1. Теза М9. 2. Пројекат
Година студија: 4. семестар мастер академских студија 2013/14
Број кредита: 10 ЕСПБ + 20 ЕСПБ = 30 ЕСПБ
Термини одржавања консултација: једном или два пута недељно од 2 до 4 сата са ментором једном или два пута недељно од 1 до 2 сата са члановима менторске комисије
Термин јавне усмене одбране мастер пројекта: Према распореду за 2013/14
Термини одбране тезе мастер пројекта: Према распореду за 2013/14

Назив тематског и просторног оквира мастер пројекта: КОРИСНИ (ВИШЕНАМЕНСКИ) САДРЖАЈИ – СТАНИШТА НА ПУТЕВИМА ТУРИЗМА СРБИЈЕ
Наставник: Доц. мр Александар Виденовић, архитект
Број кабинета: 242
Време за консултације са студентима (једном или два пута недељно најмање од 2 до 4 сата)
Одредиће се накнадно.
Телефон: 011 / 321 8 742
Е-маил: videnovic.a@gmail.com

2. члан менторске комисије: Доц. др Марија Маруна, архитект
Број кабинета: 305
Време за консултације са студентима (једном или два пута недељно најмање од 1 до 2 сата)
Одредиће се накнадно.
3. члан менторске комисије: Доц. мр Будимир Судимац, архитект
Број кабинета: 250
Време за консултације са студентима (једном или два пута недељно најмање од 1 до 2 сата)
Одредиће се накнадно.

Посебни критеријуми за пријем студената: Поред просечне оцене из претходних пројеката на мастер студијама могу се навести и оцене других предмета, као и посебна знања и вештине која су неопходна да би студент радио на изабраном пројектном задатку. Студент приликом избора ментора прилаже свој курикулум, портфолио и изјаву. Курикулум на једној А4 страници садржи податке о досадашњим мастер студијама и оцене модула М4, М5 и М6, списак положених изборних предмета и одслушаних семинара. Портфолио садржи обавезно по једну А3 страницу за сваки од пројеката урађених током мастер студија и додатно по једну А3 страницу за сваки од пројеката који су урађени изван школског програма (конкурси, радионице и сл.) Изјава је писани текст на највише две А4 странице у коме студент објашњава своје намере и циљеве у изради мастер пројекта и разлоге због којих се одлучио да за ментора изабере одређеног наставника.
--

Циљеви и приступ мастер пројекту: У Србији се стратегија развоја туризма, све више заснива на специфичностима природних и створених добара, односно оним вредностима и ресурсима које може да понуди у квалитетној туристичкој понуди. Све је веће интересовање за кратке (неколико дана), осмишљене и садржајне туре и тематска путовања (манастири и цркве, археологија, историја, виногорја, резервати и паркови природе, етно – архитектура, лов, риболов, планинарење, традиционалне манифестације, бањски, речни и језерски туризам...), у односу на статична, сезонска и садржајно монотона вишедневна летовања и зимовања. Први поменути облик туризма, будући да

је динамичан, захтева квалитетну организацију у сталној променљивости и смењивању догађаја, места боравка, предаха и ноћења.

У том смислу се, као неопходност јавља појава нових корисних вишенаменских садржаја, који ће својом појавом употпунити и осавременили посету постојећим природним и створеним вредностима, и створити међузависност постојећег и новог.

При наведеном приступу, циљеви мастер пројекта су:

- развијање осећаја да се успешно, атрактивно и са мером може пројектовати и изван ужих градских центара,
- унапређење истраживачких метода и техника у анализи локација и самом лоцирању садржаја,
- успостављање релације између урбанистичко – архитектонских анализа и пројектанског процеса,
- усавршавање вештина и средстава за адекватно реаговање у руралним и просторима градских ареала,
- даља едукација у процесу пројектовања у заштићеним и високо вреднованим амбијентима,
- развијање вештине пројектовања сложенијих функција и технолошки захтевнијих објеката,
- унапређење технике пројектовања отворених садржаја и повезивања постојећег и новог.

Тематски или/и просторни оквир мастер пројекта:

Као просторни оквир овог мастер пројекта у старту се третира читав простор Србије, а затим се, у зависности од афинитета сваког студента и оквирне уже теме пројекта, препознају шири локалитети и области, које могу бити интересантне за даље анализирање. Просторни оквир, зависиће од индивидуално замишљених сценарија могућих заокружених туристичких догађања, односно умешности препознавања места у оквиру њих, која ће осим близине атрактивних постојећих садржаја, поседовати и компоненту лаке доступности занимљивостима у ширем окружењу. Тако, конкретна локација мора имати карактер будућег репера, или места сусрета и флукуације људи.

У тематском смислу, пројекат ће се ослањати на неопходност, исплатљивост, рационалност и корисност у погледу избора садржаја, њиховог међуодноса у погледу важности и капацитета. Израда квалитетног пројектног задатка за затворене, али и отворене садржаје, у том смислу је од пресудне важности. Ширина теме Мастер пројекта, омогућава избор разнородних намена простора, како у погледу избора једног или неколико садржаја, тако и у погледу компатибилности са затеченим окружењем.

Метод рада на мастер пројекту:

- индивидуална настава са сваким студентом кроз консултације,
- интерактивни облици наставе,
- истраживање извора (различите литературе, интернета и сл.) који се односе на тему и програм пројекта,
- индивидуални теренски рад на одабраним локацијама,
- израда есеја на тему предложене проблематике,
- повремене презентације студената – увежбавање усмене одбране тезе и пројекта

Исход рада на мастер пројекту:

Савладавање и усавршавање вештина:

- уочавања проблема и израде тезе у оквиру оквирне теме,
- усмене одбране тезе која се предаје у писаном облику и презентује слајд – пројекцијом,
- израде адекватних, корисних и рационалних пројектних програма,
- урбанистичко – архитектонског пројектовања специфичних садржаја у затеченим амбијенталним условима,
- усмене одбране пројекта, од концепта до детаља, кроз различите медије.

Препоручена литература:

Одредиће се накнадно, на консултацијама са студентима, а у зависности од специфичности теме и локације за сваког студента посебно.

Начин одбране (садржај тезе мастер пројекта и идејног решења са елементима идејног пројекта из посебних области):

ИСПИТ СЕ САСТОЈИ ОД ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ТЕЗЕ, МАСТЕР ПРОЈЕКТА И УСМЕНЕ ОДБРАНЕ

ближи садржај ће бити одређен протоколом за оцењивање М9

Критеријуми оцењивања:

ближи садржај ће бити одређен протоколом за оцењивање М9

Начин оцењивања:

Модули **М9.1. Теза** и **М9.2. Пројекат** оцењују се засебно, као два предмета.

Успех студента на испиту изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан).

М9.1. Теза	поена 100	М9.2. Пројекат (Архитектонско-урбанистичко или урбанистичко идејно решење са елементима идејног пројекта из посебних области)	поена 100
активности у току семестра	30 поена	активности у току семестра	30 поена
писани елаборат	60 поена	графички и просторни приказ пројекта	60 поена
усмена одбрана тезе	10 поена	усмена одбрана пројекта	10 поена
<i>укупно</i>	100 поена	<i>укупно</i>	100 поена

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ